

УДК 37.018 : 378.04 (043.2)

*Схвалено і рекомендовано до друку вченою радою
Державного закладу вищої освіти
«Університету менеджменту освіти»
(протокол № 10 від 26 жовтня 2022 року).*

Рецензенти:

Журба К.О. – доктор педагогічних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту проблем виховання НАПН України

Бондарчук О.І. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології управління Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти»

Редакційна колегія:

Пуховська Л.П. – доктор педагогічних наук, професор кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної освіти Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти»

Просіна О.В. – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної освіти Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти»

Маршицька В.В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної освіти Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти»

Кравчинська Т.С. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної освіти Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти»

Ілляхова М.В. – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної освіти Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти»

Шабала Ю.А. – старший викладач кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної освіти Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти»

Волинець Н.П. – старший викладач, методист вищої категорії кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної освіти Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти»

Варіативні моделі й технології трансформації професійного розвитку фахівців в умовах відкритої освіти: зб. матер. Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., 23 червня 2022 р. [ред. кол.: Пуховська Л.П., Просіна О.В. та ін.]. – К. : ДЗВО «Ун-т менеджменту освіти», 2022. – 461 с.

Наукове видання є результатом проведення Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Варіативні моделі й технології трансформації професійного розвитку фахівців в умовах відкритої освіти» за участі партнерів з МОН України та ДНУ «Інституту модернізації змісту освіти». Матеріали, представлені у збірнику, є результатом наукових розвідок, здійснених вітчизняними науковцями та практиками задля висвітлення та вирішення кола актуальних проблем.

Запропоноване видання буде корисним для досліджень магістрантів, аспірантів та докторантів; наукових та педагогічних працівників закладів освіти усіх рівнів для ефективної організації діяльності керівників та педагогів в умовах цифрового освітнього середовища.

Матеріали збірника подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей.

© ДЗВО «УМО»

© 2022

ЗМІСТ

Передмова	9
Тези доповідей	11
<i>Авдєєва О. М. Дистанційне навчання в умовах техногенних небезпек</i>	11
<i>Адамович І. В. Імідж цифрового педагога</i>	18
<i>Андрійчук О.І. Освітня програма підвищення кваліфікації як навчальна технологія формування професіоналізму педагогічного працівника</i>	22
<i>Аносова А. В. Екологічність комунікацій керівника закладу загальної середньої освіти</i>	26
<i>Бакуліч О.О., Бокий А.В. Інформаційна безпека як важлива складова функціонування бізнесу в умовах військового стану</i>	30
<i>Барвінок М.В. Проблеми комунікації викладачів та студентів під час дистанційного навчання</i>	33
<i>Бацуровська І.В. Інформаційна безпека викладача фізики у вищому навчальному закладі</i>	37
<i>Безручко О.В. Новітні види магістерських творчих проєктів</i>	39
<i>Білоножко О.В. Навчально-методичне середовище для розвитку педагогічної культури вчителів в умовах відкритої освіти</i>	44
<i>Бодик О. П. Структуроутворюючі компоненти сучасного навчального матеріалу як чинники інтеграції професійної й іншомовної підготовки майбутніх учителів ІМ: виховно-розвивальний зміст</i>	47
<i>Бодик О. П. Принципи інтеграції професійної та іншомовної підготовки конкурентоспроможного вчителя ІМ у системі вищої освіти</i>	53
<i>Бойко І. І. Формування та розвиток культури споживання психологічних послуг педагогічними працівниками Нової української школи</i>	58
<i>Виговська О. І. Науковий світогляд – трансформаційна стратегія професійного розвитку українського вчительства</i>	63
<i>Волкова Н. В. Стратегічні напрями розвитку дуальної освіти в системі підготовки фахівців з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності</i>	70
<i>Гаврилюк А.В. Колаж як засіб пошуково-дослідницької та проєктної діяльності на уроках «Я досліджую світ» у Новій українській школі</i>	74
<i>Гаврутенко Л.А. Принципи формування професійних вмінь</i>	80

<i>майбутніх фахових молодших бакалаврів економічного профілю</i>	
Гаркавенко О.В. <i>Модель формування професійної компетентності керівника закладу позашкільної освіти</i>	83
Гладченко І. В. <i>Залучення дітей з особливими освітніми потребами до музично-ритмічної діяльності в умовах сім'ї: шляхи підтримки</i>	87
Годецька Т. І. <i>Професійна підготовка фахівців у сфері ІТ та ІТ-менеджменту: зарубіжний досвід</i>	93
Голентовська О.С. <i>Розвиток психологічної стійкості педагогічних працівників у парадигмі когнітивно-поведінкової терапії</i>	98
Гордієнко І.М. <i>Психолого-педагогічний супровід професійного розвитку фахівців Центрів професійного розвитку педагогічних працівників</i>	100
Гречуха І.А., Кирик Н.М. <i>Розвиток літературних здібностей учасників літературних студій</i>	104
Гриб'юк О.О. <i>Варіативні моделі дослідницького навчання учнів предметів природничо-математичного циклу з використанням комп'ютерно орієнтованих методичних систем: працюємо в умовах експерименту</i>	108
Гуменюк А. В. <i>Вплив ефективної роботи команди психолого-педагогічного супроводу на успішний розвиток дитини з особливими освітніми потребами</i>	112
Гупан Н.М. <i>Питання підготовки вчителів до розвитку критичного мислення учнів</i>	116
Дембіцька С.В., Кузьменко О.С. <i>Формування професійної компетентності фахівців технічних спеціальностей з урахуванням особливостей інтеграційного методологічного підходу</i>	122
Дерека К.О. <i>Використання мультимедійних технологій на заняттях іноземної мови як засіб оптимізації навчання у фахових коледжах</i>	125
Доброльозжа Г. М. <i>Патріотичне виховання українських школярів в умовах нової геополітичної реальності</i>	129
Єрєміна Л.В. <i>До питання ризиків в кіберпросторі України</i>	135
Желєзняк С. В. <i>Новітні підходи до підготовки аспірантів та захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PHD)</i>	138
Жорнова Олена І., Жорнова Ольга І. <i>Професійний розвиток майбутніх музикантів в умовах відкритої освіти</i>	141
Завязун Т.В. <i>Комунікативна компетентність як важливий чинник педагогічної діяльності вихователя закладу дошкільної освіти</i>	144
Загурська С.М. <i>Досвід психолого-педагогічного супроводу професійного розвитку педагогічних працівників КНЗ КОР «КОІПОПК»</i>	147
Засєкіна Т.М., Тишковець М. Д. <i>Готовність учителів до реалізації</i>	150

STEM-освіти

<i>Зінчук Н. І. Формування економічної компетентності у майбутніх працівників швейної галузі та сфери послуг</i>	153
<i>Золотухіна О. А. Використання фасилітації при організації онлайн навчання студентів ІТ-спеціальностей</i>	160
<i>Іваненко І.В. Дитиноцентроване освітнє середовище як тренд сучасної освіти</i>	165
<i>Ілляхова М. В. Значення відеологічної культури у професійному розвитку педагога в умовах відкритої освіти</i>	170
<i>Камінський О.І. Розвиток цифрової компетентності вчителів: вітчизняна практика та зарубіжний досвід</i>	173
<i>Кирилюк І. М. Місце і роль дистанційного навчання у підготовці фахівців сфери туризму</i>	178
<i>Кльоц Л.А. Психологічна допомога педагогічним працівникам в кризових ситуаціях пов'язаних з війною</i>	182
<i>Клюєва Є.М. Інформаційна безпека в умовах війни: основні правові аспекти</i>	187
<i>Клясен Н. Л. Роль науково-методичного супроводу у процесі професійного зростання педагога в умовах трансформації освіти</i>	191
<i>Кобилянська І.М., Мясковська М.О. Особливості професійної підготовки майбутніх фахівців в галузі інформаційних технологій в умовах інноваційного розвитку суспільства</i>	196
<i>Кобилянський О.В., Дембіцька С.В. Вдосконалення вищої технічної освіти в умовах сталого розвитку суспільства</i>	199
<i>Копилець Є. В. Залучення зовнішніх стейкхолдерів до проведення навчальної практики як чинник впливу на якість підготовки фахівців</i>	203
<i>Корнілова Т.Б. Професійні стандарти педагогічних працівників в контексті освітніх програм підвищення кваліфікації у закладах післядипломної педагогічної освіти</i>	207
<i>Кравчук Р.О. Модернізація професійної діяльності вчителя в умовах нової парадигми навчання</i>	213
<i>Купрієвич В.О. Методичний супровід професійного розвитку педагогічних працівників закладів професійної освіти</i>	220
<i>Курепін В.М. Захист персональних даних громадян в умовах дії правового режиму воєнного стану</i>	223
<i>Кушнір В. В. Психолого-педагогічні аспекти розвитку мистецької освіти в наукових працях НАПН України</i>	227
<i>Литвин О. В. Використання інтерактивних методів навчання при підготовці фахівців сфери обслуговування</i>	233
<i>Литвинчук Н. В. Сучасні виклики реалізації розвитку soft skills в закладі освіти</i>	235
<i>Лобач О.М. Податок – суспільне благо</i>	240

Мамченко С.М. Реальний та віртуальний простір як основи інформаційної політики держави під час збройного конфлікту	246
Маришицька В.В. Особливості професійної підготовки педагогів у передових країнах світу	249
Масол Л. М. Культурно-мистецькі чинники трансформації освітнього середовища під час війни	252
Мирошніченко О.О. Сенсорна інтеграція учнів з особливими освітніми потребами	257
Мінчук Г. З. Емоційний розвиток дитини у молодшому шкільному віці	264
Мосякова І. Ю. Принцип відкритості в управлінні закладом позашкільної освіти в сучасних умовах: можливості і перспективи	267
Осадчук Н.О. Психологічний супровід педагогічної діяльності в кризових умовах	272
Павленко М. С. Використання методу ненасильницького спілкування з метою профілактики мобінгу	276
Панченко В.С. Формування професійно-важливих якостей фахівців у системі післядипломної освіти	281
Панченко Л.Ф. Віртуальні обміни в освіті: візуалізація наукового ландшафту	285
Педан Н. В. Значення освітніх інтернет-ресурсів для професійного розвитку вчителя	288
Петренко Л. М. Військова агресія росії проти України: небезпека для університетської науки	292
Поворознюк І. М. Психологічні особливості обслуговування споживачів на підприємствах індустрії гостинності	297
Пометун О.І. Навчальний тренінг як провідна форма підвищення кваліфікації вчителів ЗСО у контексті вимог Нової української школи	302
Просіна О. В. Управління професійним розвитком педагогічних працівників закладів позашкільної освіти в умовах воєнного стану	307
Пуховська Л. П. Сценарії розвитку освіти дорослих у країнах ЄС: дорожня карта для України	317
Рідкоус О. В. Особливості формування стресостійкості педагогів	325
Ремех Т.О. Професійний імідж сучасного педагога	337
Розульська О. О. Особливості розвитку соціокультурної компетентності як складової мовної підготовки фахівців у ЗВО	341
Рудяк М. Д. Виховання морально-етичних якостей учасників вокального гуртка у закладах позашкільної освіти шляхом духовного пісенству	345
Салагуб Л. І. Траєкторія професійного зростання науково-педагогічного працівника vs освітні виклики та парадигми	349
Самойленко О.О. Інформаційна безпека педагогічного працівника в	

<i>умовах воєнного стану</i>	359
Стрельбицька С. М. <i>Акмеологічні технології професійного саморозвитку педагогів в умовах відкритої освіти</i>	364
Суховірська Л.П., Болілий В.О. <i>Операційний центр безпеки в умовах воєнного стану</i>	369
Телецька Л. І. <i>Формування у молодших школярів навичок спостереження за об'єктами природи в інтегрованому курсі «Я досліджую світ»</i>	371
Ткаченко В. І. <i>Професійна мобільність педагогів</i>	376
Ткаченко О. М. <i>Світчерство як тренд в Україні</i>	380
Харченко Г. І. <i>Технології професійного розвитку вчителів гуманітарних предметів в умовах відкритої освіти: ідея розвитку</i>	382
Цімболинець М.А. <i>Психологічний супровід вчителів Нової української школи в умовах інклюзивного навчання</i>	385
Чеботарьова О.В. <i>Дистанційне навчання учнів з особливими освітніми потребами: практичні кроки</i>	389
Чуркіна В.Г. <i>Синергетичний підхід до неперервної освіти у XXI ст.</i>	393
Чуян І.Л. <i>Змішана модель підвищення кваліфікації вчителів суспільствознавчих дисциплін на базі дистанційної платформи КЗ «Житомирський ОППО» ЖОР</i>	398
Шабала Ю. А. <i>Науково-методичний кейс «Set of competencies» як засіб професійного розвитку педагогічних працівників</i>	403
Шабінська О. Д. <i>Міністерство освіти і науки України як суб'єкт нормотворення</i>	408
Швень Я. Л. <i>Реалізація впровадження тематичних курсів із розвитку soft skills у практику післядипломної освіти</i>	413
Швець Ю.Ю. <i>Розвиток зв'язного мовлення учнів початкової школи у процесі вивчення іменників та прикметників</i>	417
Шемаєв В.М., Шемаєва Л.Г. <i>Дестабілізуючий інформаційний вплив з боку РФ на економіку України напередодні повномасштабної агресії</i>	422
Шендерук І.О. <i>Діяльність професійних спільнот як основа професійно-особистісного становлення і розвитку педагога</i>	425
Щербань П.І. <i>Формування педагогічної рефлексії у системі післядипломної педагогічної освіти</i>	430
Янковська І.М. <i>Сучасні підходи до викладання мистецької освітньої галузі в НУШ</i>	433
Ясакова Т. Ю. <i>Розвиток критичного мислення здобувачів вищої освіти в процесі вивчення природничих дисциплін</i>	438
Постерні матеріали.....	442
Бойко І. І. <i>Формування та розвиток культури споживання</i>	

<i>психологічних послуг педагогічними працівниками Нової української школи</i>	441
Любченко Н. В. Виклики у стратегічному плануванні закладу загальної середньої освіти в контексті кластерного підходу	444
Самко А.М. Педагогічний коучинг як ефективна технологія професійного розвитку педагога в системі післядипломної педагогічної освіти	447
Санковська І. М. Супровід професійного розвитку вчителів у системі післядипломної освіти	449
Сивак О.І. Аксіопсихологічний менеджмент особистісно-професійного зростання педагога від початківця до майстра (візія явища)	451
Скрипник М. І., Кравчинська Т. С., Волинець Н. П. Взаємодія когніцій слухачів КПК з дидактичним змістом та технічною архітектурою: концептуалізуємо проблему	453
Смольникова Г.В. Підвищення кваліфікації вихователів-методистів закладів дошкільної освіти: форми та особливості навчання на курсах в Інституті післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка	455
Третяк О.П. Виховання поваги гідності як протидія негативних наслідків булінгу в учнів початкової школи	457
Резолюція	459

компетентності вчителя. *Освіта і управління*. 2006. Т. 9. № 2. С. 20–27.

2. Денисенко Н. Образ педагога та нова модель управління дошкільною освітою. *Дитячий садок : Управління*. Київ : Ред. Загальнопед. 2005. С. 53–57.

3. Івашнюва С. В. Проектування змісту навчання в системі післядипломної педагогічної освіти: освітні запити і потреби. *Нова педагогічна думка*. 2018. № 2 (94). С. 29–34.

4. Інноваційні процеси у професійній підготовці педагогічних працівників та підвищення їх кваліфікації : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 16 квіт. 2009 р. / В. Алфімов та ін. Донецьк : Каштан, 2009. 459 с.

5. Олійник В. В. Самостійна робота слухачів у процесі підвищення кваліфікації : науково-методичні матеріали НАПН України. Київ : Ун-т менеджменту освіти НАПН України. 2010. 44 с.

УДК 37.013.77 (043.2)

ВИХОВАННЯ ПОВАГИ ГІДНОСТІ ЯК ПРОТИДІЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ БУЛІНГУ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

*Третяк О.П.,
доцент кафедри дошкільної та
початкової освіти
Інституту післядипломної освіти
Київського університету імені
Бориса Грінченка,
кандидат педагогічних наук,
доцент*

Анотація.

Статтю присвячено актуальній проблемі виховання поваги гідності як протидії наслідків булінгу в учнів початкової школи. На основі аналізу філософської, психологічної та педагогічної літератури та враховуючи багатогранність освітнього процесу маємо можливість розкрити стан проблеми. Завданням даної статті є дослідити роль виховання поваги гідності в протидії виникнення явищ насилля, конфліктних ситуацій (зокрема, булінгу). Заклад освіти відіграє важливу роль у створенні умов для здобуття учнями та ученицями знань в

безпечному освітньому середовищі, формуванні ставлень та навичок, які потрібні, щоб уникнути та запобігти проявам насильства, безконфліктного спілкування, ненасильницької поведінки. Розкриваючи особливості булінгу та специфіку його прояву у середовищі початкової школи акцентуємо увагу на організації виховного процесу, який є засобом протидії, попередження та корекції девіантних проявів поведінки учасників освітнього процесу. Вирішальна роль у створенні безпечного освітнього середовища та протидії булінгу належить педагогам. Проте впоратися з цією проблемою вони можуть тільки завдяки системному підходу та підтримки керівництва школи, батьків, представників місцевих органів влади та громадських організацій, а також із залученням та участі дітей та молоді. Практичне значення дослідження визначається тим, що його результати дозволяють покращити якість виховного простору школи, підвищити ефективність його впливу на моральний розвиток підростаючого покоління, адаптувати діяльність молодших школярів до реальної життєдіяльності. Практичне значення статті полягає в тому, що її матеріали можуть використовуватися в організації виховної роботи закладів загальної освіти та підготовки вчителів початкової школи.

Ключові слова: повага гідності, протидія, наслідки булінгу, шкільне цькування, способи захисту, конфлікт, стрес, тривожність.

Література

1. Журба К. О., Коновець С. В., Шкільна І. М. Особистісно орієнтована методика виховання моральної самосвідомості зростаючої особистості : методичні рекомендації. Харків : «Друкарня Мадрид». 2016. 66 с.
2. Програма «Нова українська школа у поступі до цінностей» / І. Д. Бех та ін. Київ. 2019. 33 с.
3. Bajovic M., Rizzo K. Meta-moral cognition: bridging the gap among adolescents moral thinking, moral emotions and moral actions. *International Journal of Adolescence and Youth*, 2021. 26 (1). P.112–115.
4. Mesquita A. M. Value formation on concrete subject educational process. *Interacao em Psicologia*. 2021. Vol. 24 (3), P. 375–384.